

Høje Taastrup, den 8. juni 2020

Høringsvar vedrørende udkast til vejledning til lov om kompensation til handicappede i erhverv mv.

Tak for muligheden for at give input til udkast til vejledning til lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. Siden vejledningen er kommet i høring, er der desuden kommet en høring om ændring af bekendtgørelse om kompensation til handicappede i erhverv m.v. Derfor går vi ud fra, at der kan være behov for at tilpasse vejledningen efter bekendtgørelsen er faldet på plads.

Vejledningen er tiltrængt, da vi oplever, at der er et omfattende bureaukrati og stor uklarhed og varians i kommunernes/jobcentrenes sagsbehandling, hvilket for os at se er vigtigt at få rettet op på med vejledningen.

Vi støtter fuldt ud op om høringssvaret fra DDL og DH og flere af vores bemærkninger er sammenfaldende. Da hver organisation oplever nogle specifikke problemstillinger har vi valgt at lave hver vores høringssvar.

Overordnede betragtninger

Vi savner en grundlæggende forståelse og tydeliggørelse af den type personlig assistance, som mennesker med høretab i erhverv er afhængige af, nemlig skrivetolkning samt høretekniske hjælpemidler. Generelt vil vejledningen stå stærkere, hvis man adskiller den personlige assistance, der vedrører ansættelser hos arbejdsgiveren, og den assistance til enkeltstående ydelser, der leveres gennem eksterne leverandører (som mennesker med hørenedsættelse benytter sig af til fx personalemøder på arbejdspladsen). På skrivetolkeområdet findes ikke virksomhedsansatte tolke og alle ydelser leveres gennem eksterne leverandører. Det er således en helt anderledes situation end for mange andre personlige assistenter til handicappede i erhverv.

Ligesom tegnsprogstolke har skrivetolke et hårdt belastet arbejdsmiljø og kan maksimalt tolke mellem 20-25 timer om ugen af hensyn til både nedslidning og muskel-skelet skader. Den øvrige tid går til forberedelse af opgaver, transport, administration osv. Samtidig er der klare grænser for, hvor længe i træk der kan tolkes. Der er behov for 15 min. pause inden for hver tolketime og ved længere møder eller møder med mange deltagere eller på et højt fagligt niveau er der ofte behov for to tolke på opgaven samtidig. Det er også den måde, DNTM administrerer ydelser vedr. skrivetolkning.

Høreforeningen har sammen med Danske Døves Landsforbund og Foreningen Danske Døvblinde længe arbejdet for, at ansvaret for administration og bestilling af tolkning samles i én national myndighed på tværs af sektorer, så der er én fælles indgang til bestilling og administration af tolkeopgaver. Det vil være en stor fordel både for tolkebrugere og leverandører. På den måde vil man sikre, at der er høj faglig viden

og ensartet praksis omkring tolkeydelser, da det er et småt og nichepræget område at fordele ud på alle landets kommuner.

Bemærkninger vedr. administration af skrivetolkebevillinger

Vi oplever, at bureaukratiet er steget voldsomt de seneste par år og at administrationen er blevet tung med mange manuelle arbejdsgange. Særligt har brugeren og arbejdsgiveren fået nye forpligtelser, der ikke motiverer til ansættelse af mennesker med hørehandicap. I praksis giver det også leverandøren nye forpligtelser med at rykke for at modtage den nye dokumentation hos bruger og arbejdsgiver. Der er stor forskel på, hvilke skemaer der bruges i hvert enkelt jobcenter og hvilke måder, hvorpå man kræver dokumentation for ydelsen samt håndtering af de nye tro og love erklæringer. Skrivetolkeområdet er røget ind under samme strengere administration som tegnsprogsområdet, selvom områderne i praksis er organiseret forskelligt.

Vi vil kraftigt opfordre til, at man genovervejer, om de mange nye krav er nødvendige og hensigtsmæssige. Vi vil samtidig kraftigt opfordre til, at man sikrer, at administrationen bliver langt mere enkel end den er i dag. Der bør være et ensartet digitaliseret ansøgningsskema, som er ens i hele landet. Der bør være digitaliserede afregninger og registrering af tro- og love erklæringer, så brugere, arbejdsgivere og leverandører ikke skal udfylde forskellige skemaer og håndtere forskellig praksis fra kommune til kommune.

Det er især en udfordring, at brugeren skal indhente underskrifter hos arbejdsgiveren for hver enkelt skrivetolkeopgave, og at man "skal løbe efter sin chef efter hvert møde for at få en underskrift", som en af vores brugere udtrykker det.

Det bør kunne gøres langt mere enkelt, så man ved bevillingerne fra jobcentrene én gang for alle underskriver en tro og love erklæring på, at der ikke er sammenfaldende interesser mellem tolkeleverandør(er), bruger og arbejdsgiver. Denne erklæring bør kunne følge bevillingen, så der ikke skal indhentes nye underskrifter ved hver opgave. Samme skemaer bør bruges i alle jobcentre og bør udmeldes, når bevillingen fremsendes. Der bør laves et fælles skema fra myndighedernes side, så det ikke er overladt til hver enkelt kommune. På sigt bør systemet digitaliseres.

Tekstnære bemærkninger

Side 17, 4.3: "Kommunen skal ved vurderingen af behovet for personlig assistance (fx tegnsprogstolkning) tage stilling til, hvorvidt behovet bør dækkes af én eller flere personlige assistenter, herunder om de personlige assistenter i så fald bør være til stede samtidig."

Der bør ikke kun henvises til tegnsprogstolkning, men også til skrivetolkning. Det kan ikke være kommunens ansvar at vurdere, om en tolkning kræver en eller to skrivetolke. Det afhænger af opgavens omfang og kompleksitet, og her bør man benytte de retningslinjer, som er udstukket fra Den Nationale Tolkemyndighed. Hvis en opgave varer over en time skal der som udgangspunkt være to skrivetolke på og de kan tolke i op til 4 timer med en enkelt pause. Er der tale om en kort opgave med 1 tolk, er der behov for 15 min pause inden for hver time.

Side 26, 4.5.1: "Der kan, når der er tale om tegnsprogstolkning, rekvireres tolkebistand hos en organisation for døve eller personer med nedsat hørelse".

Hvad betyder denne formulering? Og gælder det også skrivetolkning til mennesker med hørenedsættelse?

Side 38 og 41: §12 stk 4: I bekendtgørelsen bør der tilføjes skrivetolk og TSK-tolk, hvilket vi vil medtage i høringssvaret til den reviderede bekendtgørelse.

Det bør imidlertid uanset hvad fremgå af den vejledende tekst, at §12 stk 4 også gælder uddannede og certificerede skrivetolke og tegn-støtte-kommunikation (TSK) tolke.

Side 41 og 42: I den vejledende tekst til Ankestyrelsens principmeddelelse 78-12 bør det fremgå, at det også gælder for fjernskrivetolkning.

Side 42, 4.7: "Eksterne tolke og fastansatte tolke/ døveområdet".

Mennesker med hørenedsættelse, der bruger skrivetolke, er ikke omfattet af betegnelsen "døveområdet", da de er hørende med hjælpemidler (høreapparater, høretekniske hjælpemidler mm). Betegnelsen kan måske ændres til høre/døve-området.

Kvalitetssikring: Der henvises flere steder til, at tolkene skal være uddannet efter bekendtgørelsen.

Det er vigtigt, men ikke tilstrækkeligt. STUK og DNTM stiller begge krav til, at tolkene løbende sikrer sig efteruddannelse og faglig sparring, og det bør man også lægge vægt på i vejledningen.

Hjælpemidler: Det er vigtigt, at skrivetolkebrugere har fuld adgang til hjælpemidler og skrivetolkning på samme tid. Vores brugergruppe har ofte behov for både at støtte sig til skrivetolkning og til høretekniske hjælpemidler, særligt i situationer, hvor der fx er mange med til møder. Vi har oplevet, at nogle af vores medlemmer har fået afslag på skrivetolkning med den begrundelse, at de allerede har høretekniske hjælpemidler. Det er ikke i orden, hvilket bør præciseres i vejledningen.

Prisfastsættelse: Det virker naturligt, at skrive CFD ud af bekendtgørelsen, da de er en af flere private leverandører. Men det bør fremgå tydeligt, hvem der fremover skal prissætte ydelserne på tolkeområdet. En fælles indgang og en national myndighed vil kunne løse dette.